

Nederlandse Ornithologische Unie, jaarverslag over 1969

In het afgelopen jaar nam het ledental van de vereniging wederom in klein aantal toe, en wel van 884 op 1 januari 1969 tot 909 op 1 januari 1970.

Bij de aanvang van het jaar was het Bestuur als volgt samengesteld: Dr. K. Waldeck, voorzitter; Prof. Dr. H. Klomp, secretaris; W. Stritter, penningmeester en Drs. J. H. van Balen, Mr. J. Kist, N. Marra en Drs. J. Rooth, leden.

Er werden drie wetenschappelijke vergaderingen gehouden. Op 8 maart spraken Drs. P. Nijhoff (De Waddenzee, aspecten van natuurwetenschap en natuurbehoud) en Prof. H. Klomp (Kievitseieren rapen, ja of nee?) en vertoonde de heer J. van de Kam zijn film „De Waddenzee”; op 27 september werd het woord gevoerd door de heren Drs. J. Hulscher (Localisatie en selectie naar grootte door de Scholekster van het schelpdier het nonnetje) en Dr. W. Suetens (Europese arenden en valken, met film). Tenslotte werden op 20 december voordrachten gehouden door Prof. Dr. K. H. Voous (Het internationaal Ornithologisch Congres 1970), de heren H. van Dongen en G. de Jonge (Populatie onderzoek aan broedvogels in de Wassenaaarse duinen) en Drs. G. Hekstra (De verspreidingsgeschiedenis van dwergooruilen, genus *Otus*).

De Huishoudelijke vergadering vond plaats op 27 september te Utrecht, alwaar verslag over 1968 werd uitgebracht. Tevens werd gewezen op de zwakke financiële positie van de vereniging, die een kontributie-verhoging vermoedelijk onvermijdelijk zal maken.

De Oecologische Kring vergaderde op 1 februari te Wageningen. Op deze vergadering werden de oecologische problemen die te maken hebben met het behoud van de avifauna, aan de orde gesteld. Na een algemene inleiding van Prof. H. Klomp, werd het woord gevoerd door Drs. J. Rooth (Terreinkeus en milieuverandering), J. A. Eygenraam (De invloed van jacht en vangst op vogelpopulaties), Drs. J. H. Koeleman (Vergiften als bedreiging voor vogels) en Dr. A. C. Perdeck (De faktor mens nader beschouwd).

Op 3 mei werd een excursie gehouden naar de dijk van de drooggevalle nieuwe IJsselmeerpolder, waaraan door een 50-tal leden werd deelgenomen.

De afdeling „Club van Nederlandse Vogelkundigen” vergaderde op 16 maart en 16 november, beide keren in Artis te Amsterdam, waarbij door de leden wetenschappelijke mededelingen werden gedaan en dia's werden vertoond, terwijl voorts door de heer W. Stritter vogelgeluiden werden gedemonstreerd. De afdeling organiseerde op 10 en 11 mei een excursie naar Schiermonnikoog en op 20 en 21 september naar Texel.

De verschijning van de tijdschriften had met ernstige vertraging te kampen. Door bijzondere omstandigheden kwamen de laatste afleveringen van *Ardea* en *Limosa* eerst in 1970 uit. *Ardea* bracht wederom gevarieerde bijdragen, zowel over Nederlandse als niet tot onze avifauna behorende soorten. *Limosa* voegde ook nu weer een groot aantal belangrijke gegevens toe aan onze kennis omtrent het voorkomen en de trek van de vogels op de Nederlandse lijst. Van een viertal soorten, namelijk de Noordse Nachtegaal, Cetti's Zanger, de Kortsnavelboomkruiper en de Grijsze Junco werd de aanwezigheid voor het eerst in Nederland vastgesteld. Van een aantal andere soorten werden de verspreiding en het gedrag beter bekend.

H. Klomp, secretaris.

Literatuur

HANS BUB: *Vogelfang und Vogelberingung Teil I, II, III und IV.* — A. Ziemsen Verlag, 46 Wittenberg Lutherstadt, DDR.

Deze boekjes zijn verschenen in de serie Neue Brehm-Bücherei onder de nummers:

No.	deel	aantal pag.	aantal afb.	prijs
359	I	114	85	DM. 5.80
377	II	122	115	DM. 7.80
389	III	116	68	DM. 7.80
409	IV	207	109	DM. 15.20

Hans Bub, medewerker aan het „Institut für Vogelforschung, Vogelwarte Helgoland” in Wilhelmshaven, geeft in deze 4 delen een overzicht van alle methoden om vogels te vangen voor het ringonderzoek. Vangwijzen, die dienen om vogels te doden voor de consumptie of ter vernietiging van „schadelijke” vogels, worden dus niet besproken, tenzij ze ook bruikbaar zijn voor het ringonderzoek.

Deze vier deeltjes geven een volledig overzicht van alle methoden die bekend zijn. Behalve moderne vangwijzen, worden ook historische methoden behandeld. We kunnen hier spreken van een werkelijk alles omvattend werk, waar het gaat om vogels voor het ringonderzoek levend en onbeschadigd in handen te krijgen.

Deel 1 begint met zaken zoals: het beklimmen van bomen — het houden van lokvogels — het kiezen van de juiste vangplaats en vangtijd — de topografie van het verenkleed — het weten en wegen — het bewaren van gevangen vogels — het ringen — het vrijlaten. Verder behandelt het eerste deeltje alle zeefvallen en 20 typen inlooppkooien.

Deel 2 beschrijft de grote inlooppkooien. Verder staan hier 12 methoden vermeld om eenden te vangen. Daarna komen de staande netten aan de beurt. Behalve sleepnet, schepnet en flouw worden het spiegelnet en het mistnet hier uitvoerig besproken. Deel 2 vervolgt met ca. 20 soorten kleppkooien en eindigt met de vangst door voetstrikken.

Deel 3 begint met alle soorten klapnetten, waarbij het zelf vervaardigen uitvoerig behandeld wordt. Daarna volgen diverse soorten schepnetten, het vangen van ruiende vogels, die niet kunnen vliegen en het bemachtigen van jonge nestvlinders. De nachtvangst met behulp van licht en geluid wordt beschreven en het nut van drinkwater als lokmiddel. Uitvoerig volgen dan alle mogelijke methoden om oude vogels, die in nestkasten, in boomholten of vrij broeden, van het nest te vangen. Hierbij wordt van veel vogelsoorten apart vermeld hoe groot de kans is op verstoring van het broedsel en welke gevaren er dreigen voor vogels en ... vangers!

Deel 4 gaat zéér uitgebreid in op de vangst met alle soorten slagnetten, terwijl ook de raket- en kanonnetten besproken worden. De tweede helft van deel 4 is geheel gewijd aan allerlei problemen, die het ringen van vogels met zich meebrengt. De openbare mening, de betekenis voor de wetenschap, het aanleggen van de ringen, de landelijke ringcentrales, het uitwerken van de gegevens, de opleiding der ringers, het doelgericht ringen en het belang van kenmerken voor leeftijd en geslacht komen ter sprake.

Ieder deel eindigt met een uitvoerige literatuurlijst, terwijl een register met vogelnamen verwijst naar vangmethoden voor de gezochte vogelsoort.

Deze 4 deeltjes kunnen we gerust een standaardwerk noemen op dit gebied. Elke ringer zou ze moeten bezitten. Ze zijn van belang voor het ringonderzoek in de gehele wereld. Het is dan ook te wensen, dat ze spoedig in enkele andere talen verschijnen.

B. J. Speek.